

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vodní nádrž jako objekt sloužící hospodaření v lese

Dovolím si připomenout všem vlastníkům vodních děl, pokud tak ještě neučinili, že vodní zákon[1] ve svém ust. § 20 odst. 1 vymezuje některá vodní díla, která je nezbytné nechat zapsat do katastru nemovitostí s tím omezením, že tento článek se již bude víceméně týkat pouze vodních děl zařazených do IV. kategorie podle ust. § 61 odst. 2 vodního zákona.[2] U vodních děl IV. kategorie totiž zákonodárce stanovil jejím vlastníkům prodlouženou lhůtu k zápisu, a to do 01.01.2021.[3] Pro lepší představu o tom, která vodní díla jsou zařazena do IV. kategorie, lze uvést seznam vedený Ministerstvem zemědělství ČR, který vede ty významnější z nich.[4]

V tomto článku bych se rád zaobíral dílčím problémem spojeným se zápisem malých vodních děl rozlohou do 2 ha, a to konkrétně s možným vyměřením poplatku za odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa dle lesního zákona.[5] Hráz vodního díla je totiž potřeba vyjmout z lesního půdního fondu, kdy v katastru nemovitostí je tato část vodního díla nadále vedena s druhem pozemku zastavěná plocha.[6] Jak se ukázalo, správní praxe není zcela jednotná v tom, zda toto vyjmutí podléhá či nepodléhá poplatku za odnětí dle ust. § 17 lesního zákona. Osobně jsem toho názoru, že na takové vodní dílo je nezbytné se dívat jako na objekt sloužící hospodaření v lese, takže poplatek se dle ust. § 17 odst. 2 písm. a) nemá předepisovat. Nicméně při vyřizování jednoho případu jsem se setkal s praxí správního orgánu, jež poplatek předepsal s následujícím odůvodněním: „nelze spojit výstavbu vodních nádrží na lesních pozemcích s přímými potřebami lesního hospodaření, protože kromě pozitivního vlivu nádrže na nejbližší okolní lesní porosty tam jiné přímé provázání není. Dokud nebude v lesním zákoně jednoznačně uvedeno, že se poplatek v případě výstavby malých vodních nádrží (resp. vodního díla - hráze) nepředepisuje, je třeba poplatek vyměřit.“[7] Pomineme-li jistě procesní pochybení, kterých se správní orgán dopustil, tak mám za to, že i předmětná otázka stanovení či nestanovení poplatku byla nesprávně právně posouzena.

Předně nelze souhlasit s tvrzením, že vodní nádrž ovlivňuje pouze svoje bezprostřední okolí. Vodní díla obecně mají mimo jiné sloužit z hlediska akumulace a bezeškodného průchodu velkých nárazových vod, které mají dopad na celou oblast. Na vodní prvky nelze hledět tak, že ovlivňují výlučně svoje bezprostřední okolí.

Dle odůvodnění správního orgánu mám za to, že z jeho strany došlo k chybnému výkladu pojmu hospodaření v lese, který vnímá příliš úzce, kdy za hospodaření v lese považuje pouze jednu z jeho množin, a to zpracovávání dřevní hmoty. Jedná se však o nepřipustně zužující výklad popírající znění zákona, neboť lesní zákon ve svém ust. § 2 písm. d) zahrnuje mezi hospodaření v lese obnovu, ochranu, výchovu a těžbu lesních porostů, ale zároveň i ostatní činnosti zabezpečující plnění funkcí lesa. Z tohoto důvodu je pro správné právní posouzení povahy vodního díla nezbytné vycházet i z písm. b) daného ustanovení, které funkce lesa rozděluje na produkční a mimoprodukční, kdy z mimoprodukčních funkcí lesa můžeme zmínit funkci klimatickou, vodoochrannou, půdoochrannou, zdravotní či rekreační. Výstavbu vodních děl lze přitom jednoznačně považovat za činnost zabezpečující všechny výše zmíněné funkce, které navíc mají dalekosáhlý dopad, a tuto činnost tudíž nelze vnímat izolovaně a ve své podstatě protiprávně. Z pohledu lesního zákona je tak vodní dílo jednoznačně posuzováno jako stavba sloužící hospodaření v lese.

Odhlédneme-li od výkladu prezentovaného výše, považuji za mylný rovněž právní závěr správního orgánu, podle kterého je pro účely nevyměření poplatku za odnětí pozemku nezbytné výslovné zakotvení dané výjimky v lesním zákoně.[8] Takový výklad vnímám jako rozporný s judikaturou nejvyšších soudů ČR: „*právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech či dokonce odvětvích*“.[9] Zároveň je nezbytné vycházet z tam uvedeného způsobu výkladu „*v první řadě je nezbytné zdůraznit základní interpretační přístup: „k výkladu právních předpisů a jejich institutů nelze přistupovat pouze z hlediska textu zákona, ale především podle jejich smyslu. Jazykový výklad může ve smyslu ustálené judikatury Ústavního soudu, s nímž se v řadě svých rozhodnutí výslovně ztotožnil i Nejvyšší správní soud, představovat pouze prvotní přiblížení se k obsahu právní normy, jejímž nositelem je interpretovaný právní předpis...k jeho doplnění či upřesnění, potom slouží ostatní interpretační přístupy, z nichž je v souzené věci namístě jmenovat především metodu teleologickou a systematickou.*“[10]

Z pohledu judikatury tedy není právně významné, že samotný lesní zákon nedefinuje stavbu sloužící hospodaření v lese, neboť při správném aplikaci právních metod výkladu se můžeme opřít o jiné právní předpisy. Co se týče relevantní právní úpravy, vycházíme sice především z lesního zákona, ale dále využijeme i zákon č. [254/2001](#) Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), kdy daná problematika je dále po technické stránce řešena zejména příslušnými vyhláškami. Pro účely tohoto článku zmiňme vyhlášku č. [239/2017](#) Sb., o technických požadavcích pro stavby pro plnění funkcí lesa, která k 1. lednu 2018 nahradila vyhlášku č. [433/2001](#) Sb., kterou se stanoví technické požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa. Současná vyhláška sice na rozdíl od vyhlášky č. [433/2001](#) Sb. nestanoví technické požadavky na malé vodní nádrže v lesích, nicméně k vypuštění vodních nádrží nedošlo z důvodu změny náhledu na věc, ale výlučně proto, protože jsou příslušné technické požadavky v potřebném rozsahu stanoveny vyhláškou č. [590/2002](#) Sb., o technických požadavcích pro vodní díla. Zároveň s ohledem na již zmíněnou zásadu vnitřní bezrozpornosti právního řádu je vhodné opětovně uvést i zákon č. [334/1992](#) Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, a to z toho důvodu, že za vodní díla nepředepisuje poplatek za odnětí ze zemědělského půdního fondu. Přitom není důvod rozlišovat z pohledu ochrany mezi ochranou zemědělského půdního fondu a lesními pozemky, neboť je možné je postavit sobě naroveň. I na základě této skutečnosti je tak zřejmé, že zákonodárce nepočítá s poplatkovou povinností ohledně lesních pozemků.

Názor, že je potřeba se na malé vodní nádrže v lesích dívat i nadále optikou staveb pro plnění funkcí lesa, je prezentován dokonce i na portálu eAGRI, což je resortní portál Ministerstva zemědělství ČR, který má danou problematiku v gesci. Pokud tedy samo Ministerstvo zemědělství ČR vnímá vodní nádrže jako stavby pro plnění funkcí lesa, tak se zároveň musí jednat i o stavby sloužící hospodaření v lese.

Závěrem již jen krátce ke smyslu zakotvení poplatku za odnětí dle ust. § 17 lesního zákona. Poplatek za odnětí se hradí z důvodu kompenzace uvolnění pozemků s ochranou pozemku určeného k plnění funkce lesa pro jiné využití, čímž dochází k určitému negativnímu zásahu, který se snaží poplatek do jisté míry vykompenzovat. V těchto případech však k žádnému znehodnocení pozemků nedochází, pouze se sleduje naplnění zákonné povinnosti zápisu vodního díla do veřejného rejstříku, kdy splnění této zákonné povinnosti správní orgán ve své podstatě sankcionuje.

Ten, komu byl vyměřen poplatek za odnětí pozemku z pozemků určených k plnění funkcí lesa, by měl v případě uplynutí lhůty k podání řádného opravného prostředku[11] podat podnět k přezkumnému řízení z důvodu, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.[12] V takovém případě budou splněny zákonné požadavky na vedení zkráceného přezkumného řízení dle ust. § 98 správního řádu, neboť pochybení je zjevné a netřeba provádět dokazování, jehož výsledkem by měla být změna napadeného výroku rozhodnutí v následujícím znění: „Stanovuje podle ust. § 17 odst. 2 písm. a)

lesního zákona, že poplatek za odnětí se nepředepisuje, jelikož se jedná o objekt sloužící hospodaření v lese.“

Mgr. Petr Kroupa,
podnikový právník

e-mail: kroupa.pe@gmail.com

Názory obsažené v článku představují pouze osobní názor autora, ne zaměstnavatele.

[1] Zákon č. [254/2001](#) Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“).

[2] Bližší kritéria rozhodná pro zařazení vodních děl do odpovídající kategorie, upravuje vyhláška č. [471/2001](#) Sb., vyhláška Ministerstva zemědělství o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly. Hlavním kritériem je výše možných škod, ke kterým může dojít při poruše stability a bezpečnosti vodního díla.

[3] Uvedené vyplývá z přechodných ustanovení zavedených zákonem č. [181/2008](#) Sb., kterým se mění zákon č. [254/2001](#) Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bod 1. Vodní díla kategorie I. až III. měly být zapsány nejpozději k 01.01.2011.

[4] K dispozici >>> [zde](#) dne 28.11.2020.

[5] Zákon č. [289/1995](#) Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „lesní zákon“, který odnětí pozemků upravuje v ust. § 15 a násl.

[6] Samotná vodní nádrž bude v katastru nemovitostí sice vedena s druhem pozemku vodní plocha, nicméně je u ní i nadále možné evidovat ochranu nemovitosti - pozemek určený k plnění funkcí lesa, takže tuto plochu není třeba vyjímat.

[7] Konkrétní správní orgán v dané chvíli není třeba uvádět, navíc věc zatím není pravomocně skončena.

[8] Byť to v samotném rozhodnutí nebylo zmíněno, tak se domnívám, že správní orgán mohl být ovlivněn úpravou podle zákona č. [334/1992](#) Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, který v ust. § 11a odst. 1 písm. n) výslovně uvádí vodní nádrže jako objekt, jež nepodléhá odvodu za trvalé odnětí ze zemědělského půdního fondu.

[9] Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26.10.2005, č.j.: 2 Afs 81/2005-54.

[10] Tamtéž.

[11] V takovém případě požadovat změnu pouze napadaného výroku rozhodnutí s tím, aby správní orgán rozhodl na základě autoremedury dle ust. § 87 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

[12] Podnět k přezkumnému řízení se podává podle ust. § 94 správního řádu s tím vědomím, že podle ust. § 96 odst. 1 může být usnesení vydáno nejpozději do 1 roku od právní moci napadaného rozhodnutí.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)